

487451

CIZMARIA si PANTOFARIA

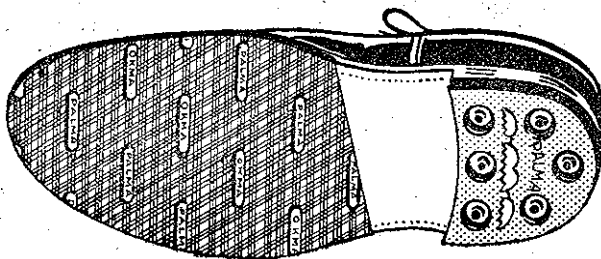
Cizmadia és cipészipar% Derfischismen u. Schuhmacher

1933

*In acest an pot să fac eu Ocna,
Căci in loc de
talpă eu dau PALMA-OKMA!*

*Ettől az évtől már én is sokat várok,
Mert talpaláshoz
csak PALMA-OKMAT használlok!*

*Warum ich von diesem Jahr viel Gutes hoffe?
Weil ich die Schuhe mit PALMA-OKMA besohle!*

„PALMA CAUCIUC“ S. A.

BUCURESTI, I., STRADA DECEBAL No. 20.

Bálint mester cipésműhelye

Str. Zugu a fővárosnak azon a táján fekszik, ahol a házak egymástól nagyobb távolságban vannak. Itt olyan emberek laknak, akik nem örökös vagy kamataiból, sem könnyen szerezett jövedelmekből élnek. Hivatallnak és munkásemberek ezek, akik kora reggeltől késő estig szorgalmasan dolgoznak és fix fizetésük egyetlen jövedelmi forrástuk.

Ilyen emberek nagyon jól ismerik a pénz értékét, hiszen minden bari keresethez életük egy része fűződik, minden lejért alaposan meg kellett dolgozni és ha élelmiszert vagy ruházati cikket vásárolnak, tudják, hogy ezekben a cikkekben benne van a családfő ereje, törekvése és munkája. Ez okból a család minden egyes tagja megelégszik a legegyszerűbb élelemmel és ruházati cikkekben is az olcsót, a tartósat keresi. Ebben az uccában az asszonyok is másak, mint a főváros többi vidékén. Szolid kis igényű teremtések, hűséges feleségek, jóságos anyák és gondos háziasszonyok. Korán kelnek, későn fekszenek és örökösen foglalatatoskodnak valamivel.

Itt lakott Bálint mester, akinek elődei valamikor régen a székelyek országából vándoroltak ide. Ő is beleillett ebbe a negyedbe, józan életű tisztelgató szorgalmas mesterember volt és a lábellenkésítés becsületes mesterségét űzte, egykor nagyszámu kundsajtjai teljes megelégedésére. Vagyont ugyan nem szerzett, de a szükség nyomasztó érzését sem ismerte soha. Rendes családi életet élt, megbecsülte feleségét, gondoskodott gyermekei neveléséről és minden törekvése oda irányult, hogy mesterségének tekintélyt és becsületet szerezzen. Azen kispolgárok sorába tartozott, akik ha megvan a mindennapi kenyerük és gondok nem zavarják, nem szívesen törődnek a mások és a világ bajjaival, az ő szűk családi környezetének boldogulása minden törekvésének célja.

Bálint mester nem is hallotta meg az új idők rohanásának zugását, a világot átforgató találmányok nem izgatták az ő békés hajlamu lelkületét, mindaddig, míg egyedül nem győzött meg arról, hogy az ő sorsának kereke is irányt változtatott. Munkája egyre gyerebb lett, megrendelői elmaradoztak és ezzel a szükség nélkülözés mind gyakoribb lett nála, mintha az ő házában szállásolta volna el magát, mintha az ő portáján ütött volna tanyát a nyomor és a szenvedés.

Amikor az asszony nyugtalankodik

Mari néni, Bálint mester felesége nyílt szemű asszony volt. Fanatikus hive a nyomtatott betűnek és amit egyszer elolvasott, azt elraktározta agyába és alkalom adtán mindig felhasználta. Minden ujításnak hive volt. „Minden, ami régi, azon rajta van a halál bélyege” szokta mondani. Minden kivétel, megöregszik és megszűnik, hogy az ujnak, a jövődönnek adjon helyet. Az új, a régi tapasztalatokon épül fel, a hiányokat pótolja, jobbat és tökéletesebbet hoz. Így olvasta valami könyvben, szösz szerint betanulta és amikor csak tehetett, felhasználta.

Ismerősei és családja körében ezért megkülönböztetett tiszteletben részesült. Most is, amikor Bálint mestert a nyomasztó gondok kínozták, feleségét bölcsessége nem hagyta cserben és

az asszony adta naponta az újabb és újabb tanácsokat.

— Olvastam, mondotta, hogy a cipőgyártók tömegesen öntik ki üzemeikből a kész cipőket, elképzeltetlen olcsó árak mellett és nincs jövője a cipézipárnak. At kell térni más foglalkozási ágra, új kereset után kell nézni, vagy követni kell azoknak a példáját, akik új rendszerrel dolgoznak és akik emiatt olcsón termelnek.

Bálint mester tagadólag rázta a fejét. Ő — mondotta — a becsületét nem teszi kockára. A lábbelihez jó anyagot, tartós hozzávalót kell adni és gondosan, szakszerűen kell elkészíteni, már pedig jó munkát olcsón nem igen lehet végezni. Föl kell keresni a megrendelőket, tanácsolta az asszony, fel kell világosítani őket és akkor talán visszatérnek hozzánk és lesz munkád.

Bálint mester gondolkodott, aztán helyeselt. Ő is gondolt már arra, hogy maga keresi föl kundsajtjait. Régen ugyan fordítva volt; ma az idők szelleme mást követel. Az elhatározást tett követte és el is látogatott egy szomszédos házba. Egy hivatalnok családhoz nyitott be, ahol akkor éppen perpatvar tört ki férj és feleség között. Ott volt a család gyermeke, a tizenkét éves Laci, akit gyerekkorától jól ismert. A házasság az izgalmas szóváltás közepette észre sem vették Bálint mester köszöntését. Csak amikor közelebb lépett, csendesült el a veszekedés zaja. A férj szemrehányó hangon fordult az öreg cipészhez:

— Látja kérem, ilyenek az asszonyok. En reggeltől estig dolgozom, megkeresem házam népének amire szüksége van és nézze, a gyerek rongyos cipőben jár. Az asszony nem gondoskodik arról, hogy kellő időben meg legyen javítva.

Az asszony mélyen megsértve, könnyek között panaszkodott férje elégedetlenségén. Bizonyította, hogy gondosabb anya és szorgalmasabb háziasszony, mint ő az egész városban sincs.

(Folytatjuk a következő számban.)

ZUDOR JÁNOS
FABRICA DE PIELÉ, CLUJ
Telefon: 12-10.

Gyártási cikkek: „Rendor” speciális fekete Boxcalf és Mastbox SAS védjeggyel.

CIZMĂRIA ȘI PANTOFĂRIA

Cizmadia és cipézipar. Der Tschismen u. Schuhmacher

Organ al meseriașilor cizmari, pantofari, papucari și al meseriașilor de băcauci și pielărie

A cizmadia, cipész, bakkancs, papucsékesítő, általában a bőrfeldolgozó kisiparos szaklapja

Fachblatt der Tschismen und Schuhmacher, der Bakkantschen und Pantoffel-Verfertiger und überhaupt des Kleingewerbes der Lederbearbeitung

Apare: lunar
Megjelenik havonta egyszer
Erscheint einmal monatlich

Redacția și administrația
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Redaction u. Administration

Abonament:
Abonament: — Előfizetés:
1 an — 1 évre . . . Lei 240
1/2 an — 1/2 évre . . . Lei 120
für ein 1 Jahr . . . Lei 240
für ein 1/2 Jahr . . . Lei 120

Inserate după tarif
Hirdetés meggyezés szerint

Strada Andrei Mureșanu 11.
(volt Atilla u.)

Unirea organizațiilor măestrilor cizmari și pantofari din Ardeal și Banat

În calitate de președinte al Asociației Măestrilor Cizmari din Cluj, — organizație, care are merite nu numai în apărarea intereselor branșei, ci și apărarea păturei sociale, — fac apel la toate organizațiile de branșe și la toți măiestri cizmari și pantofari, să ne trimită propuneri, cum ar crede mai potrivit, ca să ne realizăm solidaritatea printr'o cooperare, respective printr'o colaborare solidară, toate organizațiile provinciale și locale deocamdată din Ardeal și Banat.

Organizațiile cizmarilor și pantofarilor, ca și colegii din Ardeal și Banat sunt rugați să ne avizeze, pe ce dată ar trebui să convocăm un congres, ca să discutăm problema colaborării tuturor organizațiilor de branșe din țară.

În actuală împrejurări de grea criză, credem imperios de necesar și oportun, ca să ne asigurăm solidaritatea, grupând toate organizațiile măestrilor cizmari și pantofari într'o puternică uniune ardeleană, condusă de cei mai chemați și mai pricepuți meseriași grupați într'un comitet central.

O uniune regională ne-ar putea reprezenta și apăra interesele mai cu succes, demonstrând solidaritatea măestrilor cizmari și pantofari din toate orașele nouilor teritorii ale României, obținând dela autorități protecția necesară și comenzi publice, pe cari azi din cauza desorganizării noastre le obțin marile fabrice din București, după cum am observat și la recente comenzi din Decembrie, cari s'au făcut pentru aprovizionarea armatei cu încălțăminte și altfel de echipaj de pielărie.

Statul are tot interesul și este chiar obligat, ca să ne stea în ajutor cu toate înlesnirile și mijloacele, ca să ne asigure existența noastră și a branșei, în care numai în Ardeal avem peste 100.000 măiestri impuși cu sarcine pub-

lica grele și cari contribuiesc cu munca și banul lor la menținerea aparatului de stat, chiar și prin faptul, că au menire nu numai economică, ci și socială și de apărare națională.

Printr'o puternică uniune regională, care mai târziu ar deveni generală pe întreaga țară, am avea ocazie, ca să obținem și credite industriale pentru membri nostri, credite de cari fabricile beneficiază, sporind și profitul cu diversele înlesniri de stat.

Domnii președinți ai organizațiilor de branșe, atât ai măestrilor cizmari, cât și ai măestrilor pantofari, din țară, sunt rugați, ca să ne ofere tot concursul pentru realizarea marului Sfat al Măestrilor Pantofari și Cizmari, adresând și părerile la redacția revistei profesionale „Cizmăria și Pantofăria“ Cluj, Strada Andrei Mureșan 11, fiindcă de realizarea acestui parlament al măestrilor ne depinde soarta și viitorul.

Domnilor Colegi! În interesul binecibzuit al branșei, solidarizați-vă în jurul revistei, care apără interesele tuturor, contribuind la realizarea, respective la concentrarea tuturor organizațiilor de branșe din toate orașele, într'o singură organizație generală.

Președinții organizațiilor pantofarilor și cizmarilor din toate orașele, sunt rugați să-și anunțe câte 2—3 delegați, cari să figureze în comitetul de inițiativă a organizației regionale din Ardeal și Banat, pentruca ulterior să nu fie târziu.

Cu Dumnezeu înainte, la munca realizării parlamentului tuturor organizațiilor pantofarilor și cizmarilor din Ardeal și Banat.

POMPEI POP,
președintele

Asociației Măestrilor Cizmari din Cluj.

A kis ipar jövője

Alanti cikket szerkesztőségünk felkérésére Steiner Jenő ur, a Carmen Cipőgyár Rt. Oradea, vezérigazgatója írta. Különösen felhívjuk olvasóink figyelmét Steiner vezérigazgató irására, mert az ő pályafutása világosan mutatja, hogy kitartással, akarattal és ambícióval mit lehet elérni. Az ő útmutatásai nem elméleti elgondolásokon alapszanak, hanem a tapasztalat valóságán és személyes átélésén.

Valamikor régen, 50 esztendővel ezelőtt csizmadia inas lettem. Azóta persze nagyot változott minden. Közben a lábbeli készítés mesterisége részben gyáripará alakult át. Az én tanuló koromban, ha egy segéd önállóságra kezdett gondolni, akkor sutyomban ellopott a tanítómesteremtől néhány mintát. A tanítómesterem ezt tudta és óvatosságból a mintákat zár alatt tartotta. Egyéb félteni valója aztán nem igen volt. A kaptafáink olyanok voltak, hogy vetünk a vásárban egy darab fát, mert kaptafának nem volt nevezhető. Abból aztán mindenki azt reszelt ki magának, amit tudott és ahogy értette. A lábméreteket papírszallaggal vettük. A kaptafára annyi Alenit raktunk, hogy végre a lábbőségét kiadta. Az ilyen kaptafákra készült aztán el a csizma. A fő mindig az volt, hogy jó bő legyen, hogy a paraszt télire egy kis szalmát is rakhasson bele. Akkor így volt szokás. A szabászati minták nagyon egyszerűek voltak. Volt négy varrósos csizma, nyelvses csizma és hátul varrott csizma, de főképpen csak ványolt csizmák készültek. Vidéki városokban a varrógépek még alig voltak ismertek, csak nagyobb műhelyekben lehetett látni Hoowe Eliás találmányát. Ez volt akkor a legjobb varrógép. Neves mester volt az, akinek a műhelyében már a varrógép működött. A cipészek már inkább be voltak rendezkedve a gépvarrásra, de ők se nagyon bíztak még a gép munkájában és a férficipőket hátul ők is kézzel varrták össze. A cipészek is nagyon kevés szabászati munkával bonyolították le az akkori divatot. Volt akkor cuggos cipő, cviklire és bezece vágott. Azonkívül füzös cipők és félcipők. Tehát, amint ebből látjuk, az egész cipődivat szűk keretek közt mozgott, nem nagy tudást igényelt. A finomabb cipőket Wien-ből vette az egész világ. Wien volt akkor a cipőiparnak ugyanaz, ami manapság a szücsöknek Leipzig. A finomabb lábbeli fordított varrott és rámás varrott kivitelben készült. Erre a munkára szakképzett munkások, főképp Ausztriában és Csehországban voltak kaphatók. Vidéki városokban csak az egész előkelő cipészeknek voltak hasonló munkákra betanult munkásai. Ezek csak mérték szerinti cipőket készítettek és ezt az árut nagyon jól fizették. Mi csizmadiaik főképpen szegezett árut készítettünk.

Cipőkereskedelem abban az időben még a nagyvárosokban is csak kezdetleges formában

kezdte felütni a fejét. Többnyire a divatáru kereskedők kezdték bevezetni az Ausztriából importált cipőket. A városokban, ahol sok szegény ember élt, a zsidóbarátok is foglalkoztak lábbeli kereskedéssel, de az ezek által forgalomba hozott áru csak a vásárló cipészeknek az árujával volt egyenrangú. Minden tehetősebb cipész és csizmadiamester a esendes időben, amikor nem voltak rendelései, készítettek rak-tári árut és ezekkel járták be az országos vásárokat.

A nyolcvanas évek elején a varrógép elterjedése szakadást idézett elő a szakmában, megszületett a cipőfelsőrész-készítés mint külön és önálló ágazata a lábbeli készítő iparnak. Az első időben a felsőrész-készítők a cipézmunkások sorából kerültek ki. Később azonban a felsőrész-készítő mesterek tanoncokat vettek fel és ezek a tanoncok, akik kizárólag csak a felsőrész-készítést tanulták meg, a voltaképpeni cipőiparral idegenül álltak szembe. Ebből a cipőiparból nőtt ki magát a tömegtermelés, illetve a gyáripár. Jöttek új szerszámok, jöttek a gépek és azóta folyton jönnek. A termelés egész más vágányára terelődött át és itt kezdődik a kisipar siralmas panasza. A modern cipőgyárakban minden munkamenethez vannak speciális gépek és minden géphez specializált munkások, ami aztán a legérdekesebb a dologban, ma már nem fontos, hogy a cipőgyárban dolgozó munkás tanult cipész legyen. Sőt a könnyű munkákhoz többnyire nőket alkalmaznak. A modern cipőgyárakban dolgozó munkásoknak legalább 50 százaléka nőből áll.

Mindezek után ne csodálkozzunk rajta, ha a kisiparosok ellenséges indulattal viselkednek a gyáriparral szemben. Hiszen vannak nemzetgazdászok, akik évtizedek óta szüntelen kongatják a kisipar feje felett a lélekharangot. Ha nekik igazuk lenne, akkor már az utolsó kisiparos is rég meghalt volna. De hála Istennek, a kisipar még él és még soká fog élni, mert feladni csak azt lehet, aki önmagát feladja. Ott látjuk a mezőgazdaságban a nagy latifundiumok mellett a kisgazdát is. Az is megél, akinek nincsen gőzekéje és traktorja. Vannak 8—10 holdas kisgazdák, akik elég szépen kiverekszik az ő kis önálló egzisztenciájukat. Épp úgy vannak derék kis iparosok, akik 2—3 segéddel és néhány tanulóval dolgozva szépen megélik. Igaz, hogy vannak géppel varrott és szegezett lábbelik, de még mindig van elég ember, aki többre becsüli a szolid kézimunkát. A kémia és technika fejlődéséből nincsen kizárva a kisiparos sem. Neki is megnyíltak új lehetőségek. Teljesen egyénileg a kisiparos kezében van korának megértéséhez a kulcs. Tud-e, akar-e feljebb emelkedni, mint a tanítómester. Aki akar, az tud.

Ma már nem szükséges, hogy a segéd ellopja a mesterétől a mintát. Már az ipariskolában tanítják mintarajzolásra: A kaptafaipar

olyan fejlett stádiumban van, hogy minden cipésmester kevés pénzért vehet jó formájú kaptafákat, melyeket csekély igazítással a mértékes munkánál könnyen átalakíthat és nem kell napokat tölteni, amíg egy-két pár kaptafát megreszelget magának. A varrógép is könnyen hozzáférhető mindenki számára. Van a szakmának speciális vegyi ipara, amely a kisiparosnak is szállítja a finisch munkákhoz szükségeselt präparátumokat, tehát mindenhez nyitva áll az út a kisiparos részére is, sőt aki tehetősebb, az még apró segítőgépekkel is felszerelheti a műhelyét.

Mindezzel bizonyítani kívántam, hogy a kisiparos, ha megvan benne a szakma iránt a szeretet és az erős élni-akarás, még mindig megtalálhatja a boldogulást a szakmájában és ami a legfontosabb, megvédelheti az egyéni függetlenségét. Az alábbiakban bizonyítani kívánom, hogy mennyire az egyénektől függ, hogy körültekintő munkával vagy pedig siránkozással kell-e eldönteni, hogy élni tudjunk vagy pusztuljunk.

Németországban 1919-ben a cipésmesterek felismerték a ragasztott cipő gyártásának előnyeit. Először Lipcsében alapították meg az ugynevezett Ago-Szövetséget (AGO-BUND) egymást támogatva és tanácsokkal ellátva megkezdték a ragasztott cipők gyártását. Ehhez a rendszerhez nem kell semmi különös drága berendezkedés. A legfinomabb váltócipőket is ragasztott rendszeren készítették el. Nagyon hamar Németország többi városaiban is elterjedt az Agó-rendszer, úgy, hogy ma az agó-rendszerrel dolgozó cipészeknek birodalmi szövetségük van, saját szaklapot adnak ki, amelyben egymást oktátva leadták esetről-esetre szerzett tapasztalataikat. Évente más-más városban tartanak országos kongresszust és beszámolnak nyíltan, becsületesen, egymást tovább oktátva, az elért eredményekről. A lehetőségek sorozatából kimarkoltam ezt az egy példát és fölteszem a kérdést, hogy nálunk Romániában miért nem jutott még eszébe a siránkozó kisiparos szaktársainknak, hogy ők is próbálkozzanak új utakon új előnyöket elérhetni. Sajnos nálunk, ha az emberek, akár az ipartestületnél, akár az uccán, vagy akár a vendéglőben, ahogy összehalálkoznak és két szót beszélnek egymással, akkor a második szó már biztosan panasz. Nem lehet mindig a hibát a gazdasági viszonyokban keresni. Merészség volna azt állítani, hogy mindenki tud magán segíteni, de ha kollegiálisan összetartva a kisiparosok keresik a kivezető utat, úgy egymást támogatva meg fogják azt találni és a kisipar még soká fog élni.

Élnek még néhányan, régi inaspajtásaim közül, kikkel együtt tanultam a csizmadia mesterséget. Nem maradtunk meg a vásározó láda tetején, áttanultunk. Megtanultuk a cipőipart, megtanultuk a felsőrészkészítést és többen közülünk elsőrangú cipészek és cipőfelsőrészkészítők lettünk. Ez nem volt véletlen. Megvolt bennünk

az akarat. Szerettük a meterségünket. Érvényesülni akartunk és érvényesültünk.

Szaktársaim, tehát ne csüggedjete, tanuljatok meg akarni! Összetartással, erős akarással a kisiparnak még mindig meg van a létjogosultsága. Van szakirodalmunk, vannak szaklapjaink, vannak szakiskoláink, az a mi fegyvertárunk. Mindenkinek tanulni kell és aki a korral halad, anna a boldogulása biztosítva van. A kisiparnak nemcsak múltja, hanem jövője is van.

*

Örömmel közölhetjük olvasóinkkal, hogy Steiner vezérigazgatótól ígéretet kaptunk, hogy amennyiben kisiparos szaktársainkat az *Ago-cipőgyártás* érdekli, úgy egy megjelölendő helyen és időben Steiner vezérigazgató ur személyesen, fiával és egy-két szakképzett munkavezetővel az egész gyártást szemléltetően fogja mutatni. Kérjük szaktársainkat a „Cismaria si Pantofaria” szerkesztőségének jelentsék be érdeklődésüket, hogy a szükséges intézkedéseket megtehessek.

Weisheiten des Meister Dull

Prüfung. Der Professor fragt: Vorauf musst du achten bevor du Schuhe zum Kunden bringst. **Kandidat Franzl:** Dass die Schuhe ausgefertigt und schön geglaenzet seien. **Der Professor:** Richtig! Es fehlt aber die nähere Beschreibung der Mittel, welche den Schuh glanzvoll und vollkommen gestalten. **Kandidat Franzl eifrig:** Gefälligkeit und Glanz verleihen dem Schuh die Chemikalien der „Ester-Sun“ und vollkommen ist nur der Schuh mit „Palma“ Gummiabsätze. **Sehr gut!** A und Zet des vollkommenen Schuhs ist „Ester Sun“ und Palma.

Zwei Eschismenmacher streiten, darüber welche Sohlenmarke gegen Wasser und Schnee widerstandsfähig ist. **Meister Fritsch** ist, für die Marke „Nationala“, während **Meister Knopp** die Schaessburger Ware rühmt. In dem sind sie aber einig, dass die Marke „Sylvania“ der Lederfabrik Dacia, in der Herbstzeit unübertrefflich ist.

Frau Lutsch laesst sich von ihrem Mann nicht scheiden. Laut letzten Nachrichten haben die Streitigkeiten des Ehepaares Lutsch einen friedlichen Ausgang gefunden, indem beschlossen wurde ebenso für Marktsiefel wie auch für bestellte Schuhe ausschliesslich Zudorschen „Rendor“ Box zu verwenden, weil sie sicher sind, lass gegen des Leder keine Klage sein wird. Zum Frieden im Hause Lutsch entbieten wir unsere aufrichtigsten Glückwünsche.

Als der sechsjährige Haenschen, Banknachfolger der Familie Lutsch obige Nachricht gelesen hat weinte er bitterlich. Er würde auch den „Favorit“ Box bevorzugen, weiss doch auch jedes Kind, dass Rendor und Favorit Geschwister sind und von einem Vater stammen.

Cum se poate salva pantofăria și cizmăria

Criza economică din zilele de azi, cu cea mai mare gerutate apasă asupra meseriașilor pantofari și cizmari din țara întreagă.

Noi micii meseriași adică meseriași manuali, noi am contribuit la transformarea situației în cât meseriașul de azi nu mai găsește modalitatea de a se restabili, fiind indolent unul față de celălalt și deci situația noastră în loc să se ușureze, se împreunează.

Dovedesc atâta desinteres, atâta lășitate față și de instituțiile cari au singurul scop îndreptarea stărei actuale deci nu ne mirăm dacă noi meseriașii de azi suntem piatra aruncată în prăpastie.

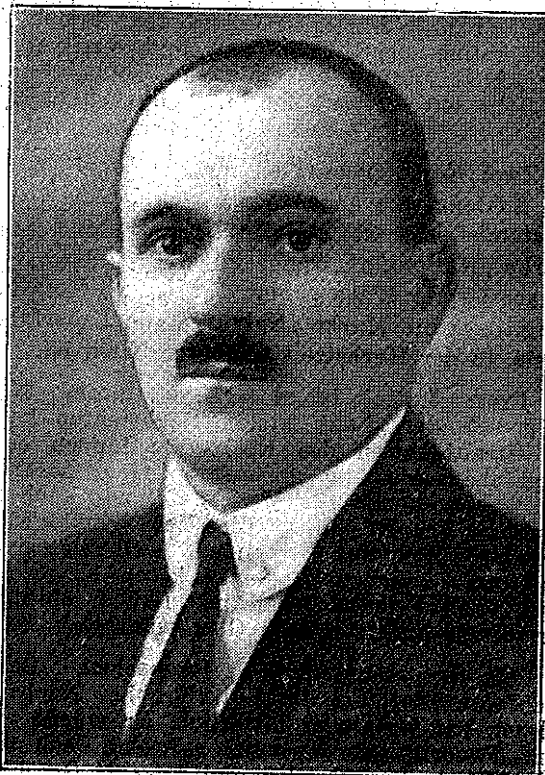
Vedeți cum se sporesc fabriciile, ca ciupercile, prevăzute cu cele mai moderne sisteme tehnice, pe când noi cari am suferit 4-5 ani de ucenicie pe urma ca și calfe 10-15 ani sau și mai mult noi suntem rămasi astăzi chiar și pentru că nu avem capital și nu avem posibilitate să mai învățăm ceva mai nou pentru că suntem lași, nu ne organizăm, nu ne cunoaștem unul pe celălalt.

Trebuie să cerem spriginul statului și al Camerei de comerț și industrie ca să ne organizeze cursuri de perfecționare tehnologice, cu fel de fel de modele, calculări etc., căci numai așa putem reuși față de întreprinderile cele mari, dacă ne cunoaștem bine meseria și nu avem frica de nici a concurență!

Frați meseriași! A sosit timpul să nu mai stăm la îndoiată!

Trebuie să ne organizăm, să fim solidari, să spunem durerile noastre unui-altuia, căci dacă nu ceri și nu vorbești, nu te aude nimenea.

În consecință la bunăvoința fiecărui meseriaș,

Atanasiu Potora.

pantofar și cizmar din întreaga țară ne este soarta! Să ne organizăm, să fim toți ca unul de solidari, căci atunci ne putem apăra contra marelui industrie, cea mai mare concurență a viitorului nostru, a existenței meseriașilor!

Atanasiu Potora.

Bodi mester pletukái és tanácsai

A cipésztanonc vizsgán a tanár kérdi a jelölttől:

— Mielőtt az elkészített cipőt hazaszállítod, mire kell ügyelned?

— Hogy a cipő szép fényes és tökéletesen befejezve legyen.

— Helyesen válaszoltál, de nem elég kimerítően. Nem mondtad meg, hogy mi adja a cipőnek a fényt és mi teszi tökéletessé.

A segédjelölt szeme felragyog és azonnal válaszol:

— A cipőnek fényt és tetszetősséget „Esta-Sun” vegyi anyagai adják, a Pálma gummisarok pedig tökéletessé teszi.

— Igaz fiam, minden cipőnek az alfája és omegája Esta-Sun és Pálma.

Két csizmadia vitatkozik afölött, hogy a téli időszakban melyik talp tud legjobban ellentállni a hónak és víznek. Soproni mester jobbnak találja a „Nationala” gyártmányát, míg Zavrág inkább a segesvári árút dicséri. Mindketten megegyeznek azonban abban, hogy a „Dacia” bőrgyár „Sylvania” márkájú talpa az őszi és téli időszakban felülmulhatatlan.

Bodoriné nem válik férjétől. A csizmadia és cipésziparosok tagjaival közölkük, hogy legujabb értesülésünk szerint semmi ok sincs aggódniuk Bodori szaktárs sorsa miatt, mert ezen szimpatikus házastársak közt a béke helyreállt. Megegyeztek ugyanis abban, hogy úgy vásári csizmákra, mint rendelt cipőkhöz csak Zudor-féle „Rendor” márkájú boxot fognak használni és így biztosak benne, hogy reklamáció többé a kundsajt részéről nem fog előfordulni. A Bodor házaspár békés együttéléséhez szerencsét kívánunk.

Fenti esetet csak azzal akarjuk kiegészíteni, hogy a Bodoriécsalád 6 éves kis fia a Ferkó fenti hír olvasásánál hangos sirásra fakadt, mert ő ugyanilyen előnyben részesítené a „Favorit” boxot is, hisz azt még a gyermek is tudja, hogy a „Favorit” és „Rendor” márkák egy szülőktől származnak és így édes testvérek.

Ha nincs munkád és tanoncod tétlenül lézeng, menj el magad és küld őt is munkát szerezni. Ember és növény között az a különbség, hogy a növény élettelenül egy helyhez van kötve és várja, hogy tápláléka hazajöjjön, de az embernek esze van, és egyedül megy tápláléka után. Azért van agya, hogy gondolkozzék és sorsán javítson.

Technisches Allerlei

Schuhe ohne Futter.

So wie drühen in Amerika beginnt man auch bei uns Schuhe ohne Futter auf den Markt zu bringen. Diese verlangen aber sehr viel Sorgfalt, weil ihnen ja das Futter, das dem Leder Stand gibt, ausserdem aber auch übermässiges Austreten des Schuhs verhindert. Deshalb sollten Schuhe ohne Futter besonders gut übergeholt und über der Fuss scharf gewickelt werden. Gewiss soll das Leder noch einigen Zug behalten, aber doch wesentlich weniger wie an solchen Schuhen, die Futter haben. Man könnte schliesslich derartige Schuhe eine Weite enger machen, d. h. also, dass man z. B. die Weite 5 über Leisten Weite 4 zwickt. Damit wird bezweckt, dass der Schuhhändler den Schuh an sich fester sitzend wie üblich verkauft. Nötig wird es sein den Schuhhändler darüber aufzukleben, warum er beim Verkauf auf festen Sitz des Schuhs achten muss.

Pflockholz.

Pflockholz muss sehr trocken aufbewahrt werden. Der kluge Nagler legt es in die Nähe der Heizung. Wenn Holznägel nicht fest in der Sohle sitzen, so rührt das nicht immer davon her, dass die Sohle zu feucht genagelt wurde, sondern es kann auch am feuchten Plockholz liegen. Nicht überall wird für dessen trockene Lagerung gesorgt.

Für das richtige Zusammenstellen verschiedener Farben bedarf es eines besonderen Geschmacks, der unterstützt wird durch probeweises Nebeneinanderhalten verschiedener Farben und deren Nuancierungen. Gewöhnlich wird dazu vorrätiges Leder verwendet, für neue Farben oder Farben-Zusammenstellungen werden Proben von den Lieferanten verlangt. Das ist für den Sofortgebrauch alles nur ein Behelf, bei dem sich oft herausstellt, dass die Lehren am grossen Stück täuschen und der Schuh dann unerwartet anders aussieht.

Ich schlage vor, sich aus einer Luxuspapierfabrik farbige Papiere zu besorgen. Man wird erstaunt sein, welch vornehme, feine Farben-Nuancen es gibt.

Die Farbauswahl mit ihren Zusammenstellungen kann viel sicherer und billiger getroffen werden. Die Wirkung kann man an den geschnittenen Schuhteilen, die der Wirklichkeit entsprechend zusammengesetzt sind, ausgezeichnet ausprobieren. Dem tüchtigsten Modeller kann mal ein Muster daneben gelingen. Das hört bei der Papierverwendung ganz auf.

Besonders Modelleuren, die auch bezüglich der Farben selbst aus Eigenem schöpfen, ist das Verfahren zu empfehlen. Beginnt er rechtzeitig mit seinen Modellen, dann kann er sich auch Spezialfarben nach dem Papier von der Lederfabrik bestellen.

Adevăruri folositoare

La examenul de ucenici, profesorul întreabă de un elev:

— Ce trebuie să ai în vedere înainte de a trimite încălțămintele confecționate?

Candidatul de calfă: Incălțămintele să fie frumoase, lustruase și complete.

Profesorul: Foarte bine, dar nu complet. Nu ai spus, că prin ce mijloace pot să fie încălțămintele lustruase și complete.

Ochii candidatului strălucesc deodată subit la un gând subit și răspunde numai decăt:

— Lustrul se obține mai perfect cu crema „Esta-Sun“, iar complete sunt încălțămintele, când au tocuri de cauciuc „Palma“.

Profesorul: Foarte bine, băite! Alfa și Omega fiecărei încălțăminte perfecte este „Esta-Sun“ și „Palma“.

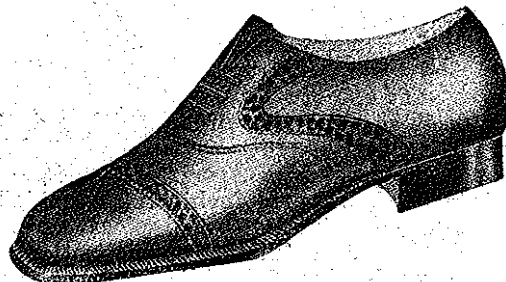
Doi cizmari discută aprinși, care talpă este mai resistentă iarna în zăpadă și apă. Maistrul Turdeanu consideră mai bună talpa „Națională“ pe când Sibiianu laudă produsele dela Sighișoara. În fine cad de acord, că talpa „Sylvania“ fabricată de „Dacia“ din Cluj, este neîntrecută atât iarna, cât și vara.

Bădăreanca nu divorțează. Ultimele știri ne anunțau, că Bădăreanca divorțează de maistrul nostru coleg Bădăreanu, din cauza unor discordii ivite cu ocazia unei comenzi. Cele mai recente știri însă ne anunță că maistri pantofari și cizmari n'au pentruce să se îngrijoreze, pentrucă s'a restabilit pacea conjugală între cei doi discordanți.

Ambii s'au împăcat, convingându-se de greșala în care au căzut, pentrucă au constatat, că atât la cizmele de târg, cât și la ghebele comandate, cel mai preferabil este boxul „Rendor“ fabricat de „Zudor“ în Cluj.

La cele de mai sus, eredem necesar să mai amintim, că la cele auzite micuțul Bădăreanu de 6 ani, a început să se năbușe în plânsete de vâlcărel, sbierând, că el este pentru boxul „Favorit“ doar și cei mai mici copii știu, că boxul „Favorit“ și „Rendor“ sunt frați dela aceiși părinți!

Dacă nu aveți lucruri și personalul vă tânjește cu bratele, încrucișate, plecați cu personal cu tot și cătați lucru. Intre om și plantă este deosebierea, că planta este legată locului, cu picioarele înrădăcinate în pământ, așteptând să vie alimentele la ea, pe când omul este necesar să-și caute el existența și mijloacele de trai.

Wiener Model

Contingentarea. Guvernul a luat dispoziții, ca să se contingezeze exportul. În urma dispozițiilor date orice, import de mărfuri se poate întreprinde numai cu autorizații speciale, asupra cărora decide comisia centrală de contingentare. Micii industriei în urma contingentării importului-i-se produc numai daune, pentru că scumpindu-se produsele chimice importate pentru prepararea pieilor, se scumpesc produsele, iar importul pieilor fine s'a limitat și astfel și acest produs se va scumpi, ca și accesoriile de pantofărie, realizând profit numai importatorii.

Uzinele „Dermata” au scumpit pielea de fete cu 1 leu, pe când la pieile unsuroase prețurile se mențin ferme, epuizându-se stocurile de pe piață.

Pantofii de împletituri au ajuns să fie produse de standard. După zările engleze, profiturile, cari precizau, că pantofii de împletituri nu vor fi mult timp la modă, n'us'au dovedit adevărate, pentru că, după cum se constată pantofii de împletituri rămân la modă și pe 1933. Americanii urmează tratative cu cehii pentru obținerea unor mari stocuri de pantofi de împletituri. Dacă am avea exportatori agili, pantofarii noștri ar avea acum ocazie să confecționeze și ei stocuri însemnate pentru export. România având tot interesul să se cramponeze în comerțul internațional.

Domnilor colegi! Vine primăvara! Comandați-vă reviste de mode dintre cari costă „La Calzatura” italiană cu 40 modele culorate elegante de ghete pentru dame, domni și copii 160 lei; „Schuhrevue” germană cu 45 modele culorate 130 lei; „U. R. I. C.” cea mai mare revistă italiană de încălțăminte cu 70 modele culorate, elegante și mostre de croia 500 lei. A se comanda la revista „Cizmăria și Pantofăria” Cluj, Str. A. Mușan 11.

„Koza a Uzna”, revistă cehoslovacă de pie-lărie și încălțăminte, făcând bilanțul anului 1933, constată că clienții sunt nemulțumiți cu încălțămintele ieftine dar slabe. Acest eveniment are menirea să încurajeze pantofăria, deoarece comercianții în ultimul timp caută încălțăminte bune la pantofării și nu la fabrică.

Bata a murit, dar îi trăiește sistemul. Bata, pe când trăia, a întreprins o mare călătorie prin India, unde a studiat portul de încălțăminte și s'a decis să exporteze produse dela Zlin în India și Afr. ca de Sud. În acest scop a închiriat și un vapor, încărcând deocamdată 800 tone încălțăminte în el. Vaporul închiriat „Moravia” acum, după moartea lui Bata a și plecat spre destinație, ducând și 60 filialiști specializați pentru lansarea produselor dela Zlin. Bata a murit dar după cum se vede, planurile i-se realizează și după moarte.

Pantofarii din Cluj își înființează un magazin de desfăcere. În adunarea generală, ce au avut pantofarii zilele aceste în Cluj, s'a hotărât, ca pantofarii să-și înființeze un magazin de desfăcere, la a cărui fondare participă și dl. președinte Luca Biriș. În comiteul de conducere figurează între alții și dnii Potora și Vescam. La propunerea dlui președinte Luca Biriș, s'a hotărât să se organizeze și o expoziție de pantofărie la Camera de Industrie și Comerț, pentru a cărei succes se nutrește mari speranțe.

Bata spunea: Noroc nu există, numai voință, la care se atasează și norocul. Colegi! Să aveți voință!

Olanda contra dumpingului de ghete japoneze, Parlamentul olandez a votat zilele aceste legea contingentării importului de încălțăminte din streinătate, în special presionată de dumpingul japonez, care periclita existența industriei de ghete din țară.

Târguri de mostre. Meseriașii de cisme și ghete, este necesar să se folosească de toate ocaziile, ca să-și lanseze produsele. Cu începerea sezonului de primăvară, maistri ar putea să-și organizeze expoziție de încălțăminte. Camera de Industrie și Comerț, desigur le-ar pune la dispoziție gratuit câteva camere în acest scop. Astfel își lansează produsele și Italia. Să ne înființăm deci un comitet de inițiativă în acest scop.

Papuci de piele pentru bărbați. Utilizarea papucilor casnici se estinde foarte insistent. Maistri germani sunt de părerea, că bărbaților nu le convin papucii de păslă, pentru că nu îi consideră, ca încălțăminte bărbătească, amintindu-le epitetul de „eroi ai papucilor.” Din acest motiv s'a inițiat confecționarea papucilor de piele, plan care a și reușit, lansându-se cu succes papucii de piele pentru bărbați. Puteți să vă închipuiți cum zimbesc femeile, observând, că bărbați de acum vor deveni „eroi ai papucilor — de piele”.

Contra „cârpacilor.” În cercurile de branșe în ultimul timp s'a sporit considerabil numărul profesioniștilor nespecializați sau neautorizați, numiți și „cârpaci”, față de cari maistri impuși la grele sarcini publice nu pot să reziste. În Germania s'au luat severe măsuri contra acestei plăgi de cârpaci.

Model american-spaniol.

ERNEST FARKAS ERNŐ

bőrnagykereskedő CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 21.

ATANASIU POTORA

(vezi fotografia la pag. 6.)

Atanasiu Potora pantofar în Cluj, născut în 1884 în Borsă, la început a învățat cizmăria, dar imediat a trecut la meseria de pantofar, lucrând în atelierele mai multor pantofari renumiți. În 1904 terminând tehnologia din Budapesta, în 1908 a frecventat cursurile de croitorie sub Francisc Hegedüs. Din 1925, dl. Potora conduce cursurile înființate de Camera de Industrie în Cluj pentru calfe și maestri, iar din 1926 ține cursuri la școala de ucenici, căroră le conduce și cursurile de croitorie. Atelierul dlui Potora este în Cluj, Str. Motilor 29. În prezent, dl. Potora lucrează la o broșură impozantă de branșe și cu acest prilej îi publicăm fotografia, promitând să-i publicăm rezumatul și din broșură.

Asociația Măestrilor Cizmari din Cluj și-a convocat adunarea generală în ziua de 21 Ianuarie a. c. iar în caz de imposibilitatea, în ziua de 28 Ianuarie 1933 având la ordinea de zi raporturile obisnuite și gestiunea asociației.

ATANASIU POTORA

(fényképét lásd a 6. oldalon)

Ezen fényképen *Atanasiu Potora* cluji cipésmestert mutatjuk be. Potora 1884-ben Borsán született. A csizmadia mesterséget tanulta, de rövidesen áttért a cipészetre és több jónévű cipésmester műhelyében dolgozott. 1094-ben kitűnő eredménnyel végezte a budapesti technológiát. 1908-ban Hegedüs Ferenc szabászati tanfolyamát látogatta Clujon. 1925 óta a cluji Iparkamara által rendezett tan-

Model italian (U. R. I. C.)

folyamat vezet, mesterek és segédek részére. 1926 óta a cluji tanonciskolában állandó előadásokat tart, ugyanott a szabászati tanfolyamot is vezet. Atanasiu Potora cipésműhelye Clujon, Cal. Motilor 29 sz. alatt van. Fényképét abból az alkalomból mutatjuk be, hogy egy nagyobb szakipari könyvön dolgozik. A Potora-féle cipészipari szakkönyvből néhány kivonatot a „Cizmăria și Pantofăria” fog közölni.

A kolozsvári csizmadiatársulat január 21-re hívta össze közgyűlését. Előre nem látott akadály esetén azonban január 28-án tartja meg a rendes évi közgyűlését.

Házicipő bőrből, férfiak részére. A házicipő használat mind erősebb tért hódít. A német lábbelikészítők megállapították, hogy a férfi mellőzi a posztó papucs viseletét, mert ebben férfiatlanságot lát és tudatala is „papucshősnek” érzi magát. Ez a lélektani momentum arra indította őket, hogy bőrpapucsot állítsanak elő. A terv bevált, a bőrpapucs férfiak részére keresett cikk lett, annál is inkább, mert sokkal tartósabb, mint a posztópapucs. (Az asszonyok mosolyognak, mert így a férfi bőr-papucshős maradt.)

Mintavásárok. A lábbeli kézműiparnak minden alkalmat meg kell ragadnia, hogy készítményeit a közönség legszélesebb körébe bevezesse. A tavaszi szezon beállta előtt a cluji és vidéki lábbelikészítők cipőkiállítás rendezhetnének. A Kereskedelmi Kamara bizonyára díjtalanul is rendelkezésre bocsátaná a terméket. Így népszerűsíti Olaszország kézműiparának termékeit. Meg kell tehát alakítani sürgősen az előkészítő bizottságot.

Hollandia védekezik a japán cipő-dumping ellen. Hollandia parlamentje megszavazta a napokban a külföldi cipőbehozatal kontingentálási törvényét. Erre a rendszabályra a kis Hollandiának azért volt szüksége, mert a japán dumping érezhetővé vált és veszélyeztette a belföldi ipar létét.

Kontár-munka ellen. A lábbelikészítők körében nagyon elszaporodtak a kontárok, amelyekkel az adót és egyéb terheket viselő mester nem tud versenyezni. Németország szigorú törvényt léptetett életbe a kontárok elterjedésének megakadályozására.

Kézbőr-detailárak, Brassó és vidéke: Crupon erdélyi és regáti 115—125 regáti kg. Dermata áru 135—140, lábas mosótalp regáti 88—93, mosónyak rámanak való 80—83, kips talpbélés 1—1½ kg. 115, sarokra való talphulladék 30—40, mosóhasszúság 2—3 kg. 66—68.

Felsőbőrök: Bakkancsnak való zsirosbőr 6—8 kg. 130—133, fekete pittlingbőr 3—5 kg. I-a 150—155, vixosbőr súly és minőség szerint 140—165 lei.

Ziehung! Das seitens der Cismăria și Pantofărie gesammelte Ledermaterial wird zum Schlusse dieses Monats verlost. Fachgenossen beeilet euch mit dem Bezugspreis, damit Ihr an der Ziehung teilnehmen könnt.

Kontingentierung. Die letzte Verordnung der Regierung erfordert für die Einfuhr eine Sondererlaubnis. Die Verordnung hat teils wirtschaftliche, teils aber politische Begründung. Eine Kommission, welche die Regierung ernennt, wird feststellen, woher und wieviel Ware eingeführt werden darf. Das Kleingewerbe erleidet durch diese Verordnung Schaden, nachdem die Gerbmittel in dieser Art teurer werden und natürlich auch das Leder. Die Einfuhr von Feinleder wurde eingeschränkt, so dass auch in diesen Artikeln eine Teuerung zu erwarten ist. Mangel zeigt sich bereits im Zubehör. Die Kontingentierung wird nur den Importeuren nützen.

Erhöhung der Lederpreise. Die Dermata hat den Preis des Oberleders um 1.— Leu erhöht. In Fettleder ist Mangel, daher sind auch die Preise fest.

Der langlebige Flechtschuh. Englische Blätter berichten, dass der Flechtschuh auch im Jahre 1933 im Mode bleibt, somit die Meinungen, dass er rasch aus der Mode gehen wird, irrtümlich waren. Amerikanische Firmen verhandeln mit tschechischen Exporteuren für die Lieferung grösserer Mengen. Auch in Rumänien könnte man dies machen. Hätten wir regsame Exporteure, so könnte das darben Schuhtmachergerbe gute Beschäftigung finden. Rumänien muss eben am internationale Exporthandel teilnehmen.

Fachgenossen! Das Frühjahr maht, beziehet also das Frühjahrsmodeblatt. Das italienische Schuhmodeblatt „La Calzatura“ enthält beiläufig 40 elegante und besonders geschmackvolle Damen, Herren- und Kindermodelle, sammt Schnittmusterbogen Preis 160 Lei. Das deutsche Modeblatt „Schuhrevue“ mit 45 farbigen Modellen kostet 130.— Lei. „U. R. I. C“ das führende Schuhmodeblatt Italiens mit 70 auffallend schönen Modellen und Schnittmusterbögen Lei 500.— Alle zu beziehen durch die Buchabteilung der Cismărie și Pantofărie, Cluj, Sstr. A. Muresan 11.

Verkaufshalle Klausenburger Schuhmacher. Die Klausenburger Schuhmacherinnung hielt dieser Tage eine Zusammenkunft ab, wobei beschlossen wurde, für den Absatz der Erzeugnisse einen Schuhmacherladen zu eröffnen. Präsident Luca Biriș hat an der Gründung persönlichen Anteil. Die Genossen Potora und Vesca sind ebenfalls in der Leitung. Über Antrag des Präsidenten

Luca Biriș wurde beschlossen in den Räumlichkeiten der Klausenburger Handelskammer eine **Schuhausstellung** zu arrangieren, damit die Erzeugnisse der Schuhmacher dem Publikum bekannt werden. Der gute Erfolg dieser Aktion wird sicherlich nicht ausbleiben.

Bata ist gestorben, aber sein System lebt weiter. Thomas Bata hatte vor seinem Tode eine Reise nach Indien unternommen, studierte dort die Trachten der Fussbekleidung und beschloss die vielen Millionen indischer, und afrikanischer Leute mit zläner Schuhen zu beglücken. Er mietete zu diesem Zwecke ein Schiff, auf welchem vorläufig 800 Tonnen Schuhe verladen wurden. Das Schiff „Morava“ schwimmt bereits auf hoher See, um die Schuhlading der Zläner Fabrik an den Bestimmungsort zu befördern. Auch 60 ausgebildete Filialleiter begleiten die Sendung, die indische Bevölkerung mit den Produkten des europäischen Schuhkönigs bekannt machen werden. Inzwischen ist Bata vom Flugzeug gestürzt und gestorben, sein System aber lebt weiter. Dies beweist das Schiff, welches gegen Indien steuert.

Bata sagte: es gebe kein Glück, nur einen eisernen Willen. Dem Willen gesellet sich auch das Glück!

Holland währt sich gegen japanischen Schuhdumping. In Holland wurde ein Gesetz für die Kontingentierung der Schuhereinfuhr erlassen, um das Kleingewerbe vor dem japanischen Dumping zu schützen.

Mustermessen. Der Schuhmacher muss jede Gelegenheit ergreifen, um seine Erzeugnisse in die breitesten Massen des Publikums einzuführen. Vor der Frühjahrssaison könnten die Schuhmacher von Klausenburg und Umgebung eine **Schuhmesse abhalten**, zu welchem Zwecke die Klausenburger Handelskammer ihre Räumlichkeiten sicherlich **kostenfrei** hergeben würde. In Italien werden die Schuhe der Kleingewerbler in dieser Weise propagiert.

Hausschuhe für Herren. Der Hausschuhgebrauch nimmt zu. Dagegen wurde aber festgestellt, dass der Mann nicht gerne Stoffschuhe trägt, weil ihm dies unmännlich scheint, indem er sich auch still als „Pantoffelheld“ fühlt. Deutsche Schuhmacher erzeugen nun **Herrenpantoffel aus Leder**. Der Gedanke war gut, denn die Herren tragen jetzt meistens Lederpantoffel, besonders weil sie auch dauerhafter sind. (Die Frauen können lachen. Der Mann ist jetzt eben ein Leder-Pantoffelheld!)

Gegen die Stümperarbeit. In Deutschland wurde ein strenges Gesetz gegen Stümper erbracht, nachdem der ernste Meister mit Stümpern, welche keine Steuern und Abgaben zahlen, nicht konkurrieren kann.

Hast du keine Arbeit, so lungere nicht tatenlos herum. Gehe selber und sende auch Deinen Lehrling Arbeit suchen. Zwischen Mensch und Pflanze ist der Unterschied, dass die Pflanze an einen Ort gebunden erwarten muss, dass die Nahrung sie aufsuche, der Mensch aber geht selber um sein Brot dazu ward ihm der Verstand, dass er sein Los verbessere.

Sorsolás! A Cizmăria si Pantofărie által össze gyűjtött bőryanagok e hó végén kerülnek kisorsolás alá. Szaktársak siessetek előfizetni, hogy a sorsolásban részt vehessetek.

Kontingentálás. A kormány legújabb rendelete szerint az árubehozatal engedélyhez köti. Ennek a rendeletnek részint gazdasági részint politikai háttere van. A kormány által kinevezett bizottság határozza meg, hogy milyen árut honnan és mennyit hozhatnak be. A kisiparnak ebből csak kára származik, mert a bőrgyártás vegyianyagai ezáltal megdrágulnak, ami természetesen áthárul a készbőrre. A finombőr behozatala korlátozva lett, így ebben a cikkben is drágulás lesz. Főleg kellékekben mutatkozik hiány. A kontingentálás csak az importőröknek fog hasznot hozni.

Bőrárak emelkedése. Dermata 1 lejjel emelte a felsőbőr árát. Zsirosbőrben hiány mutatkozik, ezért az árak szilárdak.

A fonottecipő standardcikk lett. Angol lapjelentése kszerint azok a jóslatok, amelyek a fonott cipő divatjának gyors elmúlásáról szóltak nem váltak valóvá, mert amint látszik az 933-as évadba is divat lesz a fonottecipő. Amerikai cégek cseh exportőrökkel folytatnak tárgyalásokat nagyobb tételek lekötésére. A cipész kézműipar a maga nagy számu munkanélkülieivel állandó foglalkozást szerezhetne ha élelmes exportőrjeink lennének. Romániának is be kell kapcsolódnia a nemzetközi exportkereskedelembé.

Szaktársak! Jön a tavasz, rendeljétek meg a tavaszi cipődivatlapot. Kaphatók: „La Calzatura“, olasz lap cca 40 szép, elegáns, izléses női-férfi- és gyermekmodellel, valamint szabásmintával, lej 160. „Schuhrevue“ német lap, cca 45 szép színes modellel lej 130. „U. R. I. C.“ Olaszország vezető divatlapja, cca 70 színes, feltűnően szép modell és szabásmintával lej 500. Megrendelhetők a Cizmăria si Pantofăria könyvosztályánál, Cluj, Str. A. Muresan II.

A „Koza a Uzna“ című csehországi bőr- és cipőlap beszámolót ad az 1982. évben tett tapasztalatairól és ezek alapján közli, hogy a vásárlóközönség az olcsó, de gyöngye minőségű cipőkkel

elégedetlen. Romániában hasonló vélemények észlelhetők. Ha ez a nézet általánossá válik, úgy a cipésziparnak szép kilátásai nyílnak, mert minőségi árut nem gyárból, hanem a cipésztől vásárolnak, ami sokkal megbízhatóbb.

A kolozsvári cipészek áruzsarnoka. A Kolozsvári Cipészek Egyesülete a napokban értekezletet tartott, amely alkalommal elhatározták, hogy a gyártmányok elhelyezése céljából áruzsarnokot nyitnak. Az elnök, Luca Biris, az alapításban személyesen részt vesz. A tagok: Patora és Vescan szintén vezetőszerpet vállalnak, Luca Biris, elnök indítványa tekintetében elhatározták, hogy a Kolozsvári Iparkamara termeiben cipőkiállítást rendeznek, hogy így a cipészkisiparosok munkáját a nagyközönség közelebről megismerhesse és méltányolhassa. Ezen akció biztos és jó eredménye nem maradhat el.

Bata halott de szisztémája továbbél. Th. Bata, halála előtt egy indiai utra határozta el magát, meglátogatta ezt a távoli földrészt és tanulmányozta az ottani cipőviselőt érdekességeit. Meglátta azokat a nagy hiányokat, amelyek ezen a téren mutatkoznak és elhatározta hogy a sok száz millió indiai és afrikai népet zlini cipőkkel látja el. Ebből a célból egy hajót bérelt, amelyen egyelőre 800 tonna cipőt raktározott el. A „Morava“ nevű hajó már a nagy tengeren halad, hogy a rakományt rendeltetési helyére vigye. Az organizáció tökéletesítése céljából 60 kiképezett fiókvezető kíséri a szállítmányt, akik az indiai népet az európai cipőkirály termékeivel megismeretik. Bata ezen nagyarányu terve idejében lezuhant a repülőgépről, meghalt, de műve szellemében továbbél. Ennek bizonyítéka az a hajó, amely India felé vitorlázik. **Bata mondta:** Szerencse nincs, csak akaraterős kitartás. Az erőnek, a kitartásnak alárendeli magát a szerencse is.

Model german (Schuh Revue)

„DACIA“ uzine de piele S. A., Cluj

Meseriaşul bun foloseşte numai

R A S P I L E

de marcă „PAP“, se găseşte în toate magazinele de piele.

Minden jó szakember csak „PAP“-féle

FARESZELŐT

használ. Kapható minden bőrüzletben.

Vegyszeti gyár **ESTA-SUN** Chemische Fabrik

ORADEA, STRADA BEOGRADULUI 48.